

Samen-spraecck /
Tusschen
VVAERMONDT
Ende
GAERGOEDT,
Dopende de opkomste ende onderganch van
FLORA.

Ghedrukt te HAERLEM,

By Adriaen Roman, Boeck-drucker, woonende inde
Szoote Hout-stract, inde Bergulde-sparze.

ANNO 1637.

Samen-spraeck /

Tusschen

VWAERMONDT ende GAERGOEDT

Opende de ophomste ende ondergangh van

F L O R A .

Waermond. t.

D ghebe u goeden dach mijnen
ouden Speciael Gaergoedt, hoe gaet het al met u?

Gaergoedt. Met my ende oock de Floristen gaet
het heel wel / wy leven in vzeuchde ende zyn wel te
vreden: dan komt binnen / wy sullen te samen wat
praten bijt Bier. Waerm. Ick bedancke u / ick
sonde op een ander gaen. Gaerg. Peen / ghy hebt
soo grooten haest niet / ick heb wat nodich u te seggen / ende sal u laten
gaen als ghy wilt. Waerm. Wel om dat ghy sulcke dan begheert /
ick salt doen. Gaer. Mijn Vrient gaet daer sitten: Hier Anneken
brenghet Hout ende Cierf / ick moet met mijn oude kennisse wat pra-
ten / waer blijft ghy soo langh / gheeft my de Fles met Brandewijn /
of lust u Spaensche Wijn / ofte eenen schoonen bronck Franschen / of-
te eenen teugh goet Bier? Waerm. Ghy noemt my soo veel dat ick
qualijck weet wat kieser. Gaerg. Wy Floristen hebben nu alles in /
dat moet daer op staen / want een Bloemken kent al betalen. Waer-
mond. Het is al wel soo de betalinghe soo wel gaet als de hoop doet:
Want menig Ackerman saept wel Coozen op hoop / ende maept maer
Stoppelen. Gaerg. Peen / dees Coopmanschap gaet te vast. Nu
dumcht eens / ick brengh u. Waerm. Ick bedancke u / ick brengh u
wederom: Maer wat kostelijcker Goet is dit? Gaerg. Dit komt
al van die Edele Flora, lest was ick by een Brandewijn vander daer
handelde ick een Bloemken aen ende bedongh dees Flesche vol / en-
de dat doen ick ghemeenlijck / mijn Vrees / mijn Speck / mijn Wijn /
mijn Bier / heb ick al vooz niet / soo veel als ick dit gheheele jaer van
doen heb. Waerm. Dats een vrabe koopmanschap / daer soo licht
wat mede te winnen is / alle Winckeliers ende Arbejders Luyden
klaghen / van de groote bozghte ende weynich neeringhe: Jae / de
Koop-

Kooplieden van haer groote schade / soo van roberije ter Zee / als
 oock van de groote stormen daer haer Goederen van leckagie der
 Schepen t sy of bedreven/ ofte gantschelijck verleen. Gaerg. Ick
 weet daer oock wel af te sprecken : maer nu terwijl ick aen de Bloe-
 men gheweest hebbe / heb ick anders niet dan ghewonnen/ ende hier
 gheseyt / ick hebbe meer dan sestig Duyzent Guldens ghewonnen/
 ende dat binnen vier Maenden tijds / ghy en behoeft dit niet voort te
 segghen. Waerm. Wat dats een groote winst/ hebt ghy dit al ont-
 fanghen? Gaerg. Neen ick/ maer ick hebbe schryft van de Luyden
 haer Handt. Waerm. Dats veel / ghy sout my bynaer gaende
 maechen dat ick mede soude wat begunnen aen te legghen. Gaerg.
 Soo ghy daer lust toe hebt / ick sal u een Cargafoentje wel verkoopen/
 ende om dat ghy een goet Man ende mijn goede Speciael zijt / wel
 Dijstich Guldens beter koop gheben dan een ander / ende segghe
 noch daer by/ soo ghy binnen een Maent daer gheen Hondert Rijck-
 daelders aen ghewonnen sult hebben / sal ick u soo veel te goede
 komen. Waerm. Wel wat segghen ende goede presentatie is dit?
 Maer als ick dit Goet al hadde/ hoe soude ick dit quijt werden/ sul-
 len de Luyden dat tot mijnent al soecken / ofte moet ick dat presente-
 ren? Gaerg. Dat sal ick u wel segghen. Ghy sult gaen in een Ber-
 berg / ick sou u wel eenighe noemen / dan ick weet weynighe ofte
 gheen oft daer zijn Collegien/ daer zijnde sult vraghen oft daer gheen
 Floristen zijn / als ghy dan op haer Kamer komt / ende om dat ghy
 een Reuvelingh zijt / sullen sommighe wel quaecken als een
 Gend/ sommighe sullen segghen/ een meutwe Hoer int Bordeel ende
 soo voort/ maer daer moet ghy u niet aen steuren/ dat gaet daer
 mee deur/ u naem wordt op een Lepe gheschelt / nu soo gaen de Bor-
 den om / dat is / een ieder die in dit Collegie is moet de Borden
 gheben van boven aen die op de Lepe staen / ende diese heeft / moet
 naer eenich Goet vraghen/ u Goet mooght ghy niet velen/ al waert
 schoon oock dat ghy daer mede verlegghen waert/ maer soo ghy
 praet wijs u het selve laet ontvallen / heeft daer pemandt gadin-
 ghe in het sal wel haest u afghemijnt werden/ oft ghy sult de
 Borden daer op krijghen / als nu de Borden daer op ghegheben
 werden / soo knest elck een Man den Kooper ende den Verkooper/
 den Verkooper gaet eerst by de Mannen ende eyscht voor zijn Goet/
 in maniere van sprecken / soot Hondert waert is / hy eyscht twee
 Hondert / dan komt den Kooper ende als hy hoorst den eysch/ hout
 hem

hem heel qualijck / biet soo veel te leegh als hy te hoogh heeft ghe-
 eyscht / de Mannen binden de waerdij / elck krijght een schreefken
 op de Schijven / de Mannen spreekken de prijs wyt / soo sy het naer
 usin ghehouden hebben ghy laet u schreefken op u Bordcken ofte
 Schijven staen / ende soo den Kooper ende Verkooper alle beyde de
 schreefkens hebben laeten staen / ist koop / soo ter contrarije alle bep-
 de wyt ghewischt is / ist af / soo oock een van beyden daer op laet
 staen / wordt alleene den ghenen aengheteeckent die wyt ghewischt
 heeft ende dat soo veel alst eerst byt Collegie bestemt is / op sommighe
 plaetsen ist twee stuyvers / op andere drie / op andere vijf / jaes ses stuy-
 vers / ende oock soot koop is / soo gheeft den Cooper van de Gulden
 een halve stuyver / ende soo de koop Hondert ende twintich Gulden
 ofte noch meerder bedraecht / drie Gulden / jaes al waert een koop-
 manschap van Duyzent Gulden ofte meerder. Waerm. Wat doet-
 men met dit Ghelt? Gaerg. Moetmen niet dinccken / Toeback/
 Bier / Wijn / Duy / Licht / wordt daer al af betaelt / men ghedenckt
 den Armen / oock de Mepsens. Waerm. Ken dit soo veel op bren-
 ghen. Gaerg. Jaes de Wijnkooyen brenghen diekmael veel meer-
 der op / ick ben verscheyden reysen gheweest dat ick veel meerder
 Ghelt i' Wijn ghebrocht hebbe / dan ick inde Heeberghe bracht ende
 hadde wel ghegheten ende ghedroncken / Wijn / Bier / Toeback / Ghe-
 soden / Ghebraden / Visc / Vlesch / jaes Hoenderen / ende Conijnen / en-
 de noch Sijcker Banckquet toe / ende dat van des moorghens tot des
 nachts drie ofte vier wyzen. Waerm. Dat is kunstich soo te gast te
 gaen. Gaer. Jaes / ick dede noch schoone profijten oock / ick maecte
 te wel ses ofte seven Drietsjens / want ick verhandelde outrent de
 twaelf Duyzent Guldens / de Drietsjens vielen als droppen Waters
 van de Briedt Daecken als het ghereghent heeft. Waerm. Onghel-
 hoorde dingen hoorde ick vertellen / maer sal dit oock een deur hebben?
 Gaerg. Wilt maer een jaes twee ofte drie staen het is my ghenoech.
 Waerm. Ick breefe dat naerdien de Floristen de naem braghen van
 Flora, welck een Hoere was binnen Roomen van haer sullen bedro-
 ghen werden / ghy hebt misschien de Historie daer wel af ghelesen.
 Gaerg. Neen ick / ey lieve vertelt die eens. Waerm. Dese Flora
 was ten tijde der Romeynen een ghemeene Vrouw / ende obermits
 haer schoonheydt ende aenghename spraeck / haer fier ghesicht ende
 beballich wesen / kreegh veel Minnaers / soo dat sy van een ieder
 ghelieft werde / waer door eenighe Oversten / jaes beele van den Se-
 naet

naect van Romen haer quamen besoecken waer dooz sy trots ende ho-
 beerdich werde / obermidts de groote conquesten die sy dede dooz de
 Gheshencken die sy kreegh. Gaerg. Wel dat is tot der Floristen
 boozdeel ghesepdt / want ghetjelt Flora rijck werde / soo sullen de
 Floristen oock doen. Waern. Liebe laet ick boozt vertellen. Nu sy
 versamelde groot goet ende wierde machtich / sy stelde prijs booz den
 ghenen die haer Lichaem wilden ghebruycken / ende dat niet van
 een kleene somma maer van Duyssenden / niet te min waren veele op
 haer soo verliest dat sy alle haer goederen haer roebachten / soo dat
 veele van Patres conscripti wierden Patres subscripti, oock leestmen
 dat sy by Testamente de Stadt van Romen Erfgheuaem maecte
 van haer groote middelen / welck sy ynt de beste der Burgheren als
 Obersten ende Senaet verkregen hadde / soo veel bezoegh / dat de
 Stadt alle de Legheren welck sy hadde / soo binnen haer Landt-
 palen als daer buyten konden betalen / ende soo sommighe schryuen dat
 sy soo veel Gouts by haer hadde / datmen een Goude kreeten van een
 Dymn dick elcken Schakel rontsom de Steenen Duyzen / van Ro-
 men soude konnen legghen. Gaerg. Heb ick niet wel ghesepdt dat dit
 tot der Floristen boozdeel is? Waern. Ghy begrijpt het qualijck
 Want Flora voer wel / maer de Floristen ofte die haer naerbolghden
 qualijck / hoewel sy Lieden allegader op hoope leefden / soo bzeese ick
 dat het niet u oock sal gaen / jae ick bzeese dat ghy dat mope Goetsen
 dat u Onders met soo veel suchten ende duchten / waecten ende bzae-
 ken ghewonnen hebben dooz dese koopmanschap sult verliezen / ende
 waert niet beter dat ghy aen u Ambacht ghebleven waert? Gaerg.
 Neent; want wannicer soude ick festich Duyssent Gulden met mijn
 Ambacht winnen / ick honde my aen Flora ick hebbe mijn Gheetschap
 ende Ghetouwen al verkocht mijn lincchts af ghedaenck / ende dat
 ick by een van Gheelt ken krijghen / daer mede reyse ick soo van de
 eenne Stadt naer de ander ende besoeck alle Collegien / ende koope
 ende verkoope / ick placht altemet te Doet te gaen / ick rije te Paerde
 ofte op een Cales / ende gaer inde beste Herberghen t Dings daer ick
 gheen schade by doe / want alst licken wil een Duyssent Gulden ofte
 twee op een avont te winnen dat is gheen kunst. Waern. Ick
 hooze my schier stecht / Gheelt is by u als niet ghereckent / ick meene
 dat het ter ghesepdt is dan ghetelt. Waer is nu soo Gheelt te krij-
 ghen / is het nu soo overbloedigher dan het placht te wesen / zijn de
 Rijcken nu het Gheelt moe / want Calissen / welck meest alle de Flo-
 risten

Floristen zijn/ hebben niet / ick breefe dat ghy alle in den doorn rijck
 sult gheweest zijn/ oft een hant vol Dieghen ghesad hebben. Gaerg.
 Ick moet u wat hoopen praten/ maer ghy sult wel anders sprecken
 toekomende Somer als ick sal inde reur van Gelt zijn / dan meene
 ick een Vrouwertje te hebben / ofte soo ick mijn Vrouw sin wilde
 doen sullen een Hofstede koopen/ ofte een van de beste Huysen van de
 Stadt en leven als Rentemiers / misselijck waer ick mijn Vrienden
 mede goet kan doen / want die Gelt heeft / ken wat te woegh bren-
 ghen / oft dat ick een Baillionschap oft Schoutschap koop ofte ee-
 nich ander groot Officie / ist hier niet inde Stadt soo ist erghens an-
 ders / ofte soo ick noch wat by de Kooptmanschap winnen ken / ick
 soud' wel dan eens 't Landt om rijen / ende sien oft daer gheen Heer-
 lijckhejdt te koop en is / oft gheben een Maeckelaer last. Waerm.
 Wat grooter Casteelen bouwt ghy inde Lucht / ick meendat het alte-
 mael sal Dronckemans Kooptmanschap gheweest zijn / ende dat
 ghy sult varen als de Kooptman van de Koe. Gaerg. Wat is dat
 te segghen. Waerm. Kupstert ick salt u segghen : Daer was een
 Boer welcke een schoone Koe hadde / waer af hy veel Melcks
 kreegh / die zijn Vrouw daeghlijcks twee mael Melck / hy daegh-
 lijcks haggheerde / oock altemets wat vischte / dan sloten op schoot/
 ende soo niet zijn sueren arbeyt welletjens aen de kost raealte / maer
 nu dit moe zijnde wilde een Kooptman zijn / alsoo hy sach datse daeg-
 lijcks seegh ginghen ende altemets in de Herbergh waren / hy dach-
 te ick moet oock gaen Kooptmanschappen / nam de Koe vant stal/
 gingh een stuck weeghs tot dat hy by een Herberghe quam/ daer een
 deel Boeren saten/ brachden hem oft hy niet te reynlen bewyten had-
 de / ofte niet te koomenschappen / hy seyde jae/ hier heb ick een Koe/
 wel seyde een ander ick heb een Daers / hoe reynlen wy / gheeft my
 seyde de Boer Vijftich Guldens toe / de ander seyde ick hangh daer
 een Daer aen laet het ons aen Mannen setten/ de Boer was te vze-
 den / souma sy heraeordeerden dat hy de Daers de ander de Koe
 soude hebben ende Twaelf Gulden toe / ende noch elck een Daelder
 int lagh souden geben ieder was te vzedden / de Boer dacht ick krijgh
 weder een Beest ende Ghelt inde handt/ de Boer was heel in vzeug-
 den / hy dronck zyn buyrcken rondt ende was vol ghemuechten/ soo
 dat het about werde ende was te laet om weer naer Huys te keeren/
 soo dat hy daer boven verteerde Vijf Vanen. Des mooghens gaet
 hy woeder met dien Daers / hy komt weder in een ander Herbergh/
 hy ver-

hy verriypt zijn Beest aen een Kalf ende kreegh weder drie Gulden in de handt/ was weder in vzeuchden / soo dat hy daer weer dien dach ende nacht ober bleef ende hadt verteert vier Gulden. Daer komt een Vercken-Drijber voozhy met Verckens / spraecken samen van de Coopmanschap / daer wast wederom Wijnkoop / de Boer kreegh het Vercken ende de Vercken-Drijber het Kalf / dan dat de Boer toe kreegh was weynich. Sy schepden van maeanderen / de Boer gingh weder op avontuer met zijn Vercken hy hadt groote moepte eer hijt voort kreegh / dan gingh het Vercken legghen / dan wentelde het in Slick / hier troock de Boer het Vercken by zijn Ooz om ober een Buggheysen te helpen / daer smet het Vercken de Boer in Stront ende Slick / soo dat de Boer heel wyl daer waf sagh / ende moepelyck werde ende dacht in zijn selven / had ick een Koozman ick sou hem lichtelijck by setten / midts quam daer een Schaep Herder die met zijn Schapen quam aengaen ende hy sach dat die soo niet en wentelden / vzaeghde hem oft hy niet te ruplen hadde / wat hy hem wilde toe gheven soo hy het Vercken ende hy een Schaep hadde / sy veraccoordeen samen ende ruplen samen wyl om wyl / de Boer gaet vorder met zijn Schaep / het Schaep nu alleenich zijnde ende van zijn Mackers gheschepden / sprongh hier ober een Sloot / daer liep het ober een Dam / dat de Boer ghenoech te doen hadde om het Schaep weder te krijghen / ende als hy al in een Herbergh quam ende wilde het garen verpassen / daer was niemant die daer aen wilde / soo dat de Boer zijn Ghelste dat hy soo nu als dan toe ghekreeghen hadde minderde / niet te min dacht hy wie weet waer het gheluck leydt / vooz ofte achter / hy tijdt weder op reys / hem ontmoet eener die hadde een mande met Haspelen ende Spillen ende dierghelijck Doutwerck op zijn rugghe / welke ghelwent was dierghelijcke last te draghien / ende lustich dooz den Dau tradt: Den Boer dacht minners heb ick groote moepte met de Beesten ick wil sien met hem te handelen / somma sy komen by een en veraccoordeen samen midts dat hy toe gaf op het Schaep een Daelder. Nu was de Boer een Liramer / den Boer gaet vast aen de Boere Huysen ende vzaeght oft sy gheen Haspelen ofte Spillen wilden hebben / niemant had doen dierghelijck van doen / maer wel Werbels die men aen de Spillen doet / hy werde hier ober mistroostich dat hy zijn Kooptmanschap soo qualijck aengheleydt hadde dat hy gheen Werbels in plaetse van Spillen hadde / ende den avond viel / soo dat hy in een Her-

Ondergangh van Flora.

een Herbergh quam een Cramer met Werbels die was dees Cra-
 mer van Spillen ghebofcht ende sprack oock aen die Wypfen daer
 den ander ghelweeft hadde soo dat hy veel Werbelen soo hier ende
 daer verkocht / quam by den Boer in den Herbergh / raecten aen
 dvincken / vzaeghen naer malcanders Cramerije / de cene seyde ick
 hebbe Werbelen / waer zynse ? seyde de Boer / haelde hem een kileyn
 Saccken vooz den dach / de ander vzaeghde / wat hebt ghy ? Haspelen
 ende Spillen ende dierghelijck : Nu dacht de Boer ick moet ruylen
 want de Mant is swaer te draghen ende ken niet verkoopen ende dit
 goet is dadelijck Ghelt / in somma sy veraccorderen / ende droncken
 samen een goede roes om / soo dat sy saemen met vzeughde ginghen
 slapen. Des mozghens gingh elck zyns weeghs / maer eer sy gingen
 de Boer had noch een Stuyber drie ofte vier / seyde teghen zyn Mat-
 ker / laet ons eerst een Bzandewijntje hebben. Fiat seyde de Cra-
 mer / ende de Boer liet daer doen al zyn Ghelt : De Boer dacht dat
 hy haest weer ander Ghelt soude hebben / hy liep van Wypfen tot
 Wypfen die hem daeghs te vooren naer de Werbelen ghevzaeght had-
 den / maer niemant hadde wat van doen sy waren versien / desen
 Boer moedeloox ende sonder conragie naer dat hy langhe ghelooopen
 hadde / gingh sitten rusten aen een kant van een Sloot / daer quamen
 de klickers ende riepen vast Warrick / Warrick / Warrick-kick-kick /
 wat Dupbel seyde de Boer sult ghy my heeten Wercken had ick
 willen Wercken ick hadde gheen koopman gheworden / ende nam
 de Werbelen ende godese de klickbozschen naert Hooft. Gaergoedt.
 Ha / ha / he ! Ick moet lachen / daer smaecht een dronck op. Hier
 Anneken gheeft my de Schael ende Capt eens Spaense Wijn / ick
 moet mijn Dziendt eens bzenghen op die koopmanschap. Waern.
 Het is onberdient ende ten behoest niet / ick soude wel droncken wo-
 den / want het is vooz de Middach / dan is stercken Dronck niet
 goet. Gaerg. Neen ghy moet mijn Wijn pzoeben / al verkoop ick
 aen u niet een ander moet het toch betalen / ende de Floristen ken het
 nimmermeer te ompasse komen / het sy des smozghens / oft des
 avonts / oft des midder nacht / altijdt ebeneens : Want dees Coop-
 manschap moet niet een roes int Hooft gheschieden / ende hoe stouter
 men aengaet hoe beter / ick hebbe ghelweeft dat ick qualijck een pont-
 groot doxst besteden / maer nu oft ick Dupsent Pont / jae drie ofte vier
 met een slach doe / daer vzaegh ick niet naer. Waern. Ick vzeefe
 dat ick niet slapen soude konnen. Gaerg. Piet-mendallen : Nu ick

brenghet u eens. Dees Schael komt oock al van Flora, ick heb noech
 twee Beeckers ende twaelf Lepels al van Flora, noech leydt daer een
 Kleeft ende een Goo Gockt voor mijn Drouwe die mi eens uytghe-
 gaen is/ soo weet ickse te hebben. Waerm. Voorwaer ghy sout my
 wel graegh maecten. Gaerg. Nu dynckt eens/ wilt ghy dan een
 Cargafoentje hebben/ ick salt u op schryft gheben ofte soo ghy wilt/
 ick heb een Register daer ghy eenighe moecht uyt kiezen/ dat ick u
 wel mede gheben sal/ ende gaet by by een ander die daer wat ver-
 stant af heeft ende vraeghter naer. Waerm. Ghy presenteert my
 vol/ ick weet niet oft ick soud derben bestaen/ want ick vreesse als
 ick daer eens aen vast sal zijn dat ick altydt weer aen soude willen/
 ende ghelijck als de eene Vare de ander drijft/ soo soude de eene
 Kooptmanschap de ander weder voort brenghen/ ende soo dunckt
 my dat het beter is dat ick by mijn slechte Neeringhe ende by mijn
 Ambacht blijve/ heb ick gheen groote wuiste/ ick heb gheen groote
 schade. Gaerg. Het is wel gheseyt maer kont ghy niet een weynich
 avontueren/ want ghy en gheeft gheen Ghelt/ dan als het Somer
 is ende ghy u Goetjen al verkost hebt/ ofte soo ghy yet aen de handt
 hout/ plant het soo doet ghy noch meerder profijt. Waerm. Het is
 goet voor die gheen die Ghelts ghenoech hebben/ maer voor my/ ick
 soude gheen ract daer voor weten: Want al ist dat ick een Stupber
 hebbe dat leydt aen mijn Neeringh. Gaerg. Ghy kont quatijck
 thien ten Hondert winnen met u Ghelt dat aen u neeringhe is/ ende
 daer noch by bozchte/maer met Flora, cent par cent, jaer van een thien
 oft van een Hondert ende somtijds Dupsent. Waerm. Wel te ver-
 gheefs heb ick tot noch toe dan soo sueren arbeydt ghedaen/ ofte
 veel Ouders soo ghewoet ende ghestoost/ wat behoeven dan de
 Kooplieden eenigen stijl ofte haer goet over Zee te pericliteeren/ wat
 behoeven de Kinderen eenich Ambacht te leeren/ de Boeren te zaey-
 en met soo groote moeyte/ haer Aerde bewercken/ wat Schipper be-
 hoeft soo schrickelijcken ende Danghereusen Zee over te seplen/ wat
 Soldaet behoeft om soo kleyn ghewin zijn leven te harsarderden/ soo
 men soo ken winnen. Gaerg. Maer mijn liebe Dient om dat ghy
 mijn Speciael zijt/ daerom segg ick dit in stilheyt tusschen u ende
 my/ om dat ick gaern u welvaert mede sagh. Nu dynckt eens/
 het schijnt ghy mijn Wijn versmaect. Waerm. Ick brenghet u eens
 mijn Dient. Gaerg. Ick bedanck u/ lust u gheen Dijn Coeback?
 Waerm. Nu ter tijdt niet: Maer seggt my eens soud ick wel derben
 op u

op u woort aengaen ende dat ghy my wat op schrift gaest? Gaerg.
 'tGheen ick flux ghesendt hebbe segghe ick noch. Waerm. Maer
 ick breefe dat soo ick daer nu eerst aen quame dat het te laet is / want
 het goet nu heel duer is / ende breefe dat ick niet het Spit gheslaghen
 soude werden ende van het Ghebraet niet proeven. Gaerg. Dit is
 nimmermeer te laet om profijt te doen / want al slaepende wint ghy
 Ghelt / ick hebbe nu een dach vier ofte vijf van Dins gheweest soo
 dat ick gister about laet t' Dins ghekomen ben / maer ick weet wel
 dat Goet welck ick by my hebbe / wel drie ofte vier Duyzent gulden
 gheavanceert heeft / waer hebt ghy sulcke profyten van andere
 Waren. Waerm. Ick sit als perplert hoozende u praten / ick weet
 niet wat ick dan doen wil / zijnder wel eenighe die daer rijk mede
 gheworden zijn? Gaerg. Wel wat segghen is dit? siet eens aen alle
 Chynen Luyden die booz desen met een wit graeutwe Pije aen gingen
 hoe datse nu met nieuwe Roeken aen komen. Decke Wrebers welcke
 een Leere ofte ghelapte Broeckken 'twelck sy qualyck met een Ken-
 trecker konden aen krijghen hadden / hoe huysjiens datse nu wint-
 komen. Jae veele die haer met Flora gheneeren rijden te Paerde/
 houden een Cales ofte koets / ende des Winters een Pffede / ende
 als te Somer het Ghelt komt / dat my dunckt dat ick de Deerman
 van Amsterdam daer al mede gheladen sie / dan salt noch wel an-
 ders gaen / want ick denck niet datmen in Holland enen binden sal/
 van die hem met Flora sal gheneert hebben ofte sullen allegader
 rijk zijn / ende ick weet niet of daer al soo veel Flutweel ende Satijn
 ghemaect is / alser dan van doen sal zijn. Waerm. Flora rijck de
 Floristen arm / dat is / de Waerden ende Waerdinnen rijck ende Lae-
 ghenoots beroyt ende arm. Nu niet te min ick moet mede wat abou-
 tueren / gheeft u Register van u Bloemen / siet ick hebbe daer gheen
 verstant af / ick soude niet met mijn Kozijn die mede wat inde Bloemen
 doet eens daer mede raet pleghen / wat ick best aen de Man soude
 helpen ende het meeste profijt soude aenbrughen. Gaerg. Daer is
 een Register van de Capitael stucken ofte Planten dien ick noch
 hebbe.

Admirael van Enchuyfen,
 van Engelandt,
 Crnijtghes,
 van Hoorn,
 Liefkens,

Admirael de Man,
 Rotgans,
 van Eijck,
 Ghelder,
 Catellijn,

Admirael van Weenen,
 Anvers,
 Argentiers,
 Alexander,
 Audenaerde.
 Bruyne Purper,
 Brandenburgher,
 Buseloo,
 Beschuyt Backer,
 Brabanfon,
 Brabanfon Spoor,
 Bellaert,
 Bruydt van Haerlem,
     van Enchuyfen,
 Blienborgher vroeghe,
     laete,
 Butterman,
 Branfon Clomp-maecker.
 Coorenaert,
 Croon Gheele,
     Witte,
     verkeerde,
 Columbijn de Meester,
 Camelot Crom-hout,
 Columbijn met Wir Root ende,
     Arghentijn,
 Camelot Coopal,
 Cenekourt,
 Cent,
 Caesar.
 Dr. Balten,
 Duyck meen ick,
 Duck Flory,
 Dolabella.
 Elsevier,
 Egmondts ofte rechter Oogh.
 Fabri.
 Gouda,

Gideon,
 Gheblutste,
 Generael de Man,
 Ghedeelde,
 Ghevlamde van Cenecourt,
 Goliat,
 Gheel ende Root van Leyden,
 Generalissimo,
 Ghemarmerde van Caer,
     van Goyer,
 Generael Nieuw'lander,
 Grebber,
 Grootte Standaert,
 Grootte Gheplumiceerde.
 Hoe langher hoe Liever,
 Haeghenaer,
 Helena.
 Iorij Naby,
 Incarnadijn Ghevlamt van Quaeckel,
 Incarnadijn Branfon,
 Ioffrouw,
 Ian Gherritsz.
 Latour,
 'tLandt Iuweel,
 Le Grandt,
 Lack Paspoort,
     van Rijn,
     de Hooghe,
     Pieter Christiaensz.
 Lion.
 Moytjes Moy,
 Max van de Prins,
 Meter-man,
 Marveilje van Quaeckel,
 Moye Duyck,
 Mercurius.
 Nons Wit vroeghe,

Nons Wit laete,	Sayblom van Coningh,
Nette Branfon,	Bol,
Nieuw'lander,	Ghemeene,
Nieuw'borgher.	Sori Liefkens,
Olinda.	Swijmende Ian Gherritsz.
Parffe-maecker,	Seyl-straet,
Purper ende Wit Ieroen,	Spits Lack van Quaeckel,
Verwint,	Schilder,
Bosschaert,	Schrijn-wercker,
Laeckeman,	Scipio Africanus,
Kramer,	Spinnekop Verbeterde.
Perel,	Tourlongh,
Palto,	Tournay Catelijn,
Provenier,	Heemskerck,
Petter,	Tulpa Bitter,
Present Liefkens,	Stam,
Parragon Liefkens,	Ghelder,
Rijswijcker,	Reynout,
Root ende Gheel Verwint,	Trojaen.
Root ende Wit Verwint,	Vice Roy,
Rattebeet,	Violet gheboordt Rotgans.
Roosjen.	'tWeeskint,
Sayblom van Spoor,	Wit met Roo Tippen.

Dan dese hebbe ick verscheden Planten/ groote ende klepne/ elck naer zijn gelt ende waerde: Ofte wilt ghy pont goet. Als Croonen, Witte, ofte Gheele, Switsers, Rijswijckers, ghebiede van Coorenaert, ofte andere bodderije / ofte Dupsent Nsen Admirael de Mans, Gheel ende Root van Leyden, Audenaerden, Coorenaerts, Centen, ofte ander goet / ick hebt noch van als by my: Iae moghelijk wel ontrent de tachtich / oft tneghentich Dupsent Guldens. Waerm. Daer moet ghy veel Wijnkoop af ghegheven hebben. Gaerg. Iae dat is waer/ maer ick gheef dat gaern / de Wijnkoop is als een Zeghel aen de Brieven / want ick heb wel ghelesen datmen van ouds als men plach eenich Dups ofte Erbe te verkoopen / datmen dan de School ofte Buer kinderen by dat Dups ofte Erbe bracht / ende men gaf aldaer haer buyck vol soete Melck ofte andere snoeperije / ende den Cooper trock haer dan by haer oot / om als de kinderen mochten groot geworden zijn ghetuyghemisse der waerheyt souden gheben van die

B ij

koop/

koop/waer af noch huyden ten daghe het woordcken Oorkonde zijn naem behout. Waerm. Ick soude dat Gelt niet by een konnen krijgen. Gaerg. Het is my niet den eersten wel lastich gheweest want ick versette ende verhocht al wat los was / ende ick heb mijn Dups oock wel belast/ ick most wat hebben om beginnen ende most in kennis komen / maer daer naer als ick altemet een Capitael stuck verhocht bedongh ick ghemeenlijck wat gheret / daer af heb ick al dit Silver-werck / ende soo d' een en d' ander / dat's de rechte Navigatie. Wärm. Wel het woordt haest middach het is best dat ick eens naer Dups gae ende sie wat daer te doen is / ick neeme het Register mede. Gaerg. Wat blijft sitten ende weest mijn Gast / ick dencke dat mijn Djourte niet wat Dusch van de Marcht sal komen/ ick ken niet dencken waer dat sy soo lange blijft/ sy moet weer aen Romanschapen zijn / want als ick uyt ben soo koopt ende verhoopt sy altemet meer dan booz vier ofte byf Dupsent Guldens / daerom blijft sitten/ sy sal moghelijck wat nieuws mede brenghen. Gaerg. Verexcuseert my mijn Drient dese reys macht niet zijn ick moet te Dups zijn / ick heb daer eenich Doleck beschenden : Nu goeden dach mijn Drient. Gaerg. Teghens wanneer sal ick u in wachten / soo dat ick daer op passen mach. Waerm. Teghens de klocke twee mynen prijs. Gaerg. Dat's wel ick salt daer op laten staen ; goeden dach. Ick ben verwondert waer mijn Wyf soo langh mach toeben/ mi sy weet dat ick t' Dups ben / oft sy gheen verlanghen naer mijn heeft : ick weet niet wat dencken/ sie ick se daer oock aenkomen : ja sy ist / ick machse in wachten/ wel Christijnsje hoe ist al / waer hebt ghy soo langh gheweest / hant ghy de Dusch niet te Dups ghesonden hebben datse de Mept schoont ghemaecte hadde / ick had by naer een Gast daer op ghenoot. Christ. Lieve Man ick heb gheen Dusch / ick heb soo wonderlijcken Quartel hoozen staen / dat my het Dusch koopen niet en luste/ komt hemmen ick salt u segghen. Gaerg. Ick denck minner met dat u Suster niet kinde is / sy heeft soo langh gheloopt met de knecht/ oft dat peinaude van de Drienden ghestorven / oft dat sy sinnen deur zijn/ ghy weet wel wien ick meen / ick weet niet wat dencken. Christ. Het komt daer niet aen te pas/ ick was tot onse Anneken Nichts eens / die vertelde my wat verslaghentheit dat onder de Floristen is/ dat sommigh Goet meer dan de helft afgheslaghen was op een selfden avont. Gaerg. Wat ick hoope het niet. Christ. Het komt aen gheen hoopen te pas/het is al te waer. Gaerg. Wel waer soude

soude dit van daen komen/ ick hebbe tot Alckmaer, Hoorn, Enckhuy-
 sen, Amsterdam, Tergoude, Rotterdam, Dort, Delft, Haghe, Leyden
 gheweest ende niet af ghehoort / het sien niet waer zijn ick gheloof
 daer niet af. Christ. Godt ghebe dat het niet waer en is: Ick had-
 de gehoopt een Vrouw te wesen te Sommer ende sach al naer een bon-
 te Dliegher/ ick ben blijde datse my niet en bestoeghen / maer ben be-
 schaemt als ick daer om dencke / want ick vrees dat ick te Sommer
 wederom sal moeten Spoclen ofte Babijnen / want hoe sonden wy
 aen delkost raecten/ al ons goetjen is verlet/ ghy draeght u beste klee-
 deren alle daegh/ ende ons Hups is meer belast dan het waerdich is/
 wat aengaet het Silberwerck dat wy hebben / ick woude dat wy
 daer Ghetsouwen booz hadden / ende dat wy op ons oude plop we-
 der mochten zijn / daer wy booz desen eer wy aen de Bloemen qua-
 men waren. Gaerg. Wel Wijf ghy maechter niet af/ wat 't sal soo
 quaet niet wesen als ghy seght / ick hoop een beter; hier sal naer de
 middach een komen die sal ick sien oft ick hem een goede partje by
 set / ick moet my wat loosen van goet / want ick heb noch te veel by
 my / dese sal oock nergheens af weten / ende hoewel hy my een goede
 Speciael ende oude kennisse is/ soo moet een jeder wyt zijn oogen sien/
 want de kroopmanschap is soo / dat het beter is verdoet te sien aen
 zijn Zoeder dan aen sich selven/ ick laete staen een bekende. Christ.
 Hout ghy hem van het pont goet wat bysetten dat waer goet. Hier
 Anneken brynght het Eeten op Tafel/ u Meester moet eeten / gheeft
 dien kouwte Bout / hebt ghy dat Hoer niet boozt ghebzoocken ende
 niet wat Wijn ghestoof/ daer zijn noch stucken van Conijnen/ daer
 was noch een heel gheeft het my/ loopt haelt wat kappers/ ende daer
 is noch een stuck van het Pastey/ ende van de Taert/ ende oock wat
 Waeffels: Siet Man dat ick soo veel Eetens ober hoop hebbe/ dat
 is/ dat Sondach doen ghy wyt waert/ hadde ick seuen oft acht Drou-
 jes ende maechte een Collegie/ sy waren soo vrolijk/ sy mochten onse
 Wijn soo/ sy begonnen op haer kous-voetelinghen al te danssen/ ende
 doen verkocht ick wel by de vier Duyfent Guldens / daer af is dees
 kost noch ober ghebleven. Gaerg. Dats goet Wijf het mach gheen
 quaet soot goet maer op zijn prijs blijft/ wat laet ons moet scheppen/
 Flora is wel sieck maer sy sterft niet. Vadt ick daer op ghedocht ick
 hadde eens inde kerck ghegaen. Christ. Neen 'tis beter niet/ want
 als ghy smorghens wyt gaet/ sie ick u selden eer het is middernacht
 ende altemet weet ick in een dach twee ofte drie niet waer ghy zyt/
 oft ghy

oft ghy in de Stadt zyt oft daer buypen. Gaerg. Dit doen ick al om eens te rusten / ghy moet dencken dat hoe meeninghen Woutjen dat haer Man moet verben de eene is seben Jaer naer Oostindien, de ander drie Jaer naer Westindien, de ander naer de Straet, de ander weder op ander plaetsen ende ontbeeren soo nacht ende dach haer Mannen langhen tijdt / als ghy u dan by haer verghelijekt soo zyt ghy gheluckich / want oft ick al een dach acht ofte thien van u ben / soo blijf ick dickmael wederom langher by u / nu daer een Spelleken by / ghy weet immers waerom ick het doe. Christ. Anneken siet hoe laet het is ick moet weder eens wpt zijn. Gaerg. Wel Wjif my dunckt ghy het loopen oock int gat hebt / ghy kont qualijck dueren nu ick te Hups ben. Anneken. Woutw de Klock is daer twee wyren gheslagen. Christ. Een quartier Man / om myn t'wil sal ick noch wel t'Hups blijven maer ick ken qualijck langher / soo gaet het my ter herten t'gheen ick u flus verhaelt hebbe / ick most al hier aldaer eens loopen ende vernemen wat daer gaens is. Gaerg. Het is mijn de pijn niet waert daer om eens wpt te gaen / ick salt t'avondt wel hooren als ick in het Collegie kom / daer hoozmen toch alle praet wat de gheheele Stadt deur gheschiet. Anneken, Anneken daer woort gheklopt laet eens in. Anneken. Meester daer is de Man dien hier hynden morgen was. Gaerg. Laet hem in komen. Waerm. Goeden dach mijn vrient Gaergoedt ende ghy Christijntje. Christ. Komt sit hier wat by mijn Man ick moet eens wpt zijn / Anneken brengh wat Houts want het is hout weder ende tapt een Kanneken Wjins. Waermont. Een behoest niet want ick soude niet gaern langh sitten. Gaerg. Niet langer dan ghy zyt. Nu sit wat. Christ. Goeden dach Man / goeden dach mijn vrient Waermondt praet wat samen. Waerm. Goeden dach. Maer ick hebbe fluskens het Register van u Bloemen mede ghenomen ende hebbe by mijn Kozijn gelweest daer ick eens mede wilde overlegghen wat my dienstich soude wesen / die riedt my dat ick een dach drie ofte vier soude wachten om te sien hoe dit afloopen soude / alsoo alle koopen ende verkoopingen stil staen / soo dat ick voo; dees tijdt daer niet darf aen komen. Gaerg. Gy wat een praet / t'schijnt dat het volck sot of dol is waer soude dit van daen komen. Waerm. Waer het van daen komt weetmen qualijck want soo mijn Kozijn verhaelt / valt het ghelijck een Stort reghen inden Somer doet / die daer oock seer in bekommert is want hy noch een hoopen goet by hem heeft / soo dat indien daer gheen rijningh weder komt

komt/hy by nae bedorven is. Gaerg. Dat salder so veel beuren en
 de dat moghelyck by die daermen inmist op vermoedt. Maer seght
 eens hebt ghy niet bysonders ghehoort wat de oorsaeck is. Waerm.
 Dit heb ick hoozen segghen / dat voorleden Dinghsdach den derden
 February 1637. wiesende daeghs naer Lichtmis alsoo Flora te goet
 was op dien dach haer gheest te gheben / soo zijn eenighe Floristen
 in secker Herberghe by een gheweest / ende naer veel praten heb-
 ben malkanderen eenich goet te geef ofte te neem gheset / welck eenen
 dede midts een Rijckdaelder daer afgenietende. Gaerg. Wect ghy
 niet wat booz goet het was. Waerm. Het is my vergeten oft Croo-
 nen oft Switfers waren / dan het is eben eens / ick salt verhalen soo ick
 best onthouden hebbe / soo sette hy het pont op twaelf hondert vijf-
 tich Gulden ende de koop wierde hem ghegunt : Doen wierden hem
 noch twee Rijckdaelders ghegheben / soo hy het noch eens wilde
 setten / hy set het op elf hondert Guldens / de koop wierde hem we-
 der ghegunt / ende een ander quam die presenteerde hem drie Rijck-
 daelders soo hy het begheerde noch eens te setten / hy doet het / ende
 sette op Dupsent Gulden soo dat de koop hem oock ghegunt werde.
 Welck sulck verslaghentheyt maecte / ende of pemant daer present
 zijnde van daen ghegaen is ofte hoe het was / inmers het was ghe-
 lyck een loopen vuyt in alle de Collegien deur de gantsche Stad/des
 anderen daeghs was het sulstant / ende soo mijn ho:zijn seydten een
 neder sagh op den ander. Gaerg. Wel wat segghen is dit / sout soo
 toe gaen / hoe salt inde tijdt van de leberantie wesen. Waerm. Daer
 had ick inde kerck een heel praetsen af / sommighe seuden datter niet
 af wesen soude / sommighe meenen dat de Planten haer wortganch
 hebben souden / sommighe het Pont goet / somma elck is van sonder-
 linghe opinie / wat my aengaet ick ken niet versumen datter yet af
 kan werden / want soo men het goet dat by Ponden ofte by Dupsent
 Afsen verkocht is wil nemen / wat al rabontwerje ken daer in ghe-
 schieden als ghy sult meenen een kostelijcke Blom te hebben / sal dan
 een geel ofte roode wesen / want tgaet door soo veel handen / de koop-
 pen zijn oock dickmael gheweest / sonna als men sal meenen rijck te
 zijn van salmen arm zijn / ende sullen de Joffer stachten de welke
 meende van haer Duinaer een kostelijcke ghesteente ghecreghen te
 hebben / welke sy oock op sloot ende naen bewaerde ende was in
 vzeughde soo langhe sy niet anders wist / maer doen sy haer kostelijck
 Juweel eens wilde ver setten wast maer een gheslepen Glaes ken en-
 de niet

de niet waert/ soo salt oock niet veele gaen. Krontmen tot de Planten hoe salt moghelijck zijn alt Volck by een te krijghen / de eene sal van Zuiden de ander van Noorden komen moeten/ ende sooder eenighe Planten welcke vroegh verkocht ende goet koop ghegeven daernaer seer hoogh gheresen mochten zijn/ dese sal van een Ven uptghepicht/ de ander van een Hat wegh gheschzapt/ hier van Dieben ghestoolen/ die van selfs uptghegaen wesen/ ende wie weet te bedencken wat leughens daer om gaen sullen / daer ter contrarie dat wel verkocht is te binden sal zijn / ende wat isser al goet verkocht dat inde Werelt noyt gheweest is / somma wepnich middels daer toe / ende daer het noch aldermeest aen schorten sal/ meen ick / dat sal het Ghelt wesen / dat mi soo Kuypertijck beloost is / want al waren alle de Plinten van de seventhien Provintien al gaende / soo en dencke ick nauwelijck dat sy het Ghelt reet souden hebben / teghens dat de Leberantie van de Bloemen sal wesen dier al verhandelt zijn. Gaerg. Wat ghy gaet te grof aen. Waerm. Het is soo ghelijck ick segghe: Want oude ende jonghen/ jae Kinderen/ Vrouw ende Man/ Dochter ende Dienstvaecht/ Boer ende Edelman/ jae Dief/ Draghers/ Schippers/ Doerwiden/ Turf/ Draghers/ Schoorsteen/ veghers/ ende ick weet niet wat hoog volck wasser aen/ cick kocht Bloemen met hopen/ ende datmen mi soude meenen / dat de rycken de Day souden koelen/ ende dit slecht volckelken van haer goederen (welck sommige van haer Ouders gheerft/ ofte dooz groote moeyte ende arbeyt verkregghen hebben/ soo soude ghyt werden/ dat kan in mijn niet komen/ de komanschap is mi te dul ende te byspieloos toeggeaen / alsoomert siet dat het niet het Volck die niet Flora om gaet heel bouwen mit wilt is / jae sommighe segghen dattet het tweede spul is van Torrentius. Gaerg. Wat ick hoog/ ick staec als perplex/ ick scheure al mijn brieven byna aen staeken/ want het gelt mijn mee. Waerm. Cis so gelijk ick seggh datmen het seght/ ende soot soo is of werdt/ hoe menich/ jae menich sullen reeckeninghe ghemacekt hebben ghelijck de Vrouw/ welcke een Emmes met Melck opt Hoofst hadde ende macekte dees reeckeninghe / als ick des Melck verkocht hebbe / vooz dat ghelt sal ick twaelf Eperen koopen / ende die dan laeten wytbroeden dan heb ick twaelf Doenderē/ die sal ick dan verkoopen ende koopen een Schaep welck ick sal laeten bespuyghen dan sal ick Lanmerkens krijghen/ ende als die wat groot zijn sal ick die verkoopen/ ende koopen dan een jongh Deulentjen daer hoog / ende dat sal segghen hin, hin, hin,

ney, ney, ney, ende dit Drouwen dacht in haer sin dat sy dit Deulent-
 fen al sagh springhen ende grinnen / welck sy soo nae bootste dat de
 Gemer met welck van haer Hoofst viel. Daer lach al de reeckeninghe/
 soo denck ick dat het met de Bloemisten oock gaen sal/ datter veel
 al te broegh haer reeckeninghe sullen ghemaect hebben / in somma
 een jeder lachte inde Kerck / veele dachten hoe mal ben ick gheweest/
 wat sotternie heb ick begaen / hier heb ick met een Chupman ghe-
 loopen / daer heb ick met een Weber ghestaen / daer sprack my een
 Backers Jonghen aen/ hier een Trecker/ hier een Bries-dragher/
 hier een Slexer/ daer een Doerman/ hier een Drou/ daer een Meyt/
 dien ick nauwijcks booz desen soude derven toegheknicht hebben om
 mijn eere te houden / somma het is goet dat het gheen schrickel jaer is
 al hebbent sommighe soo ghedrukt/ ick denck/ alsoo het verstant vant
 Dolck verschickte dat sy ghedacht hebben dat het de Almenack oock
 viel mochte doen/ of datmen Paesschen een weck te broegh of te laer
 siet / het komt nu soo nau niet. Gaerg. Ick haer my schier slecht
 aen u praet/ ende sout soo toegaen soo mocht ick veel liever hoe eer hoe
 beter gaen sien naer een Ghetouw oft twee / ende sien oft ick by mijn
 Ambacht de Kost kon kryghen. Siet ick heb de Meyt doen tappen
 ende dooz u praet te aenhooren vergheet ick my gheheel: Ick brengh
 u eens. Waerm. Godt gheseghent u. Gaerg. Wel hoe meent ghy
 dat het dan nu gaen sal / ick hebbe soo groote onkosten ghedaen/ ick
 hebbe een groote Chym gehoect/ die heb ick op een nieu laten behey-
 ninghen/ Kachters daer boven op/ een beschilderde Gaelderje ende
 Speel-Huyfken daer in ende dat van steen / met Schooyfscen ende
 Detsede om Somers daer altemets een Comparitie in te houden/
 mijn Bedden van mijn Bloemen, heb ick met schoone Werde ende
 Meest geapproprieert/ ende in somma het komt op een hondert gulden
 vier of vyf niet aen de onkosten dien ick gedaen heb op hoope van te
 Somer te betalen. Waerm. Ghy hebt mogelijk sulcke reeckeninge
 ghemaect ghelijck als de twee Ghesellen / welke wittinghen om
 een Beer te hangen in het Bos/ waer af sy de Hunt aen haer Waert
 eerst verkochten/ eer sy upt gingen ende een goet ghelach op sette-
 den / maer als sy int Bos quamen verschickten sy soo seer van den
 Beer dat sy beyde gingen loopen/ ende alsoo sy sagen dat het haer on-
 moghelijk was te ontloupen/ klam den eenen op den Boom ende den
 ander gingh leggen oft by dood was / ende den Beer niet konnende
 komen by den ghenen die op den Boom gheslommen was/ liep naer

dien die als doot ter Aerden lach ende snuffelde aen hem oft daer noch leuen in was/ maer dien Gesel hiel zijn adem in/ alsoe de Beeren gheen doode menschen eten / nu de Beer gaet weder te Bosse waert in/ doen quam zijn mede Ghesel ende vragghde hem wat de Beer hem gheseyt hadde/ maer seyde hy/ hy knysterde mi in de Ooren/ datmen gheen Breere Hunden soude verkoopen voor datmen de Beer eerst ghevanghen ende ghedoot hadden. Nu dats dock noch niet al verhooren die onkosten die ghy aen u Thym ghebden hebt/ want daer können Welbesen/ Crup besen ende ander Crup dat goet voor de Keucken is dock wel groepen / ende gheeft het niet veel ghy en verliest niet veel/ let eens ofmen gheen groote deure van Dieverje open doet/ datmen so kostelijcke Bloemen buyten inde Thymnen plant/ want dees Coopmanschap is recht anders als andere/ die verswijghtmen dat niemandt de neeringh ondergaen soude/ dese moet een jehelijck weten wat men wint ende hoeveel elck waerbich is/ sae dickmael waeter wij wat hy ghedaen om dat men te beter in credit soude raeken / ofte meer naevolghers krijghen. Gaerg. Dit leyt mi soo in het hooft en speelt (nu drinckt eens) dat ick nauelijcks weet wat beginnen / mijn Doutje pratender nu te middach niede af/ ende ick sloegh het inde wint/ ick en weet niet oft ick aen de koopmanschap blijven wil ofte niet / Welken? daer staet noch wat van outs aen de Sarenkooper / ick weet niet oft ick Saren krijgen sal / wat ! het spijt mi dat ick het niet een dach drie ofte vier eerder gheweten hebbe/ daer boot mi een Man noch drie hondert Gulden inde handt had ick hem een koop willen ober doen / daer had ick mi wat mede ghereddert. Ich moet eens t'abondt int Collegie gaen. Waerm. Mijn Kozijn verhaelde mi dat hy nu een dach twee ofte drie int Collegie is gheweest/ maer elck spotte niet den ander/ de eene had dit wel eer gheseyt/ den ander datte/ een jeder dachte te Somer rijck ghenoech gheweest te zijn / elck meende zijn Schaepens op droogh te hebben/ ten lesten/ alsoe daer geen koopmanschap meer omgung/ nam den eenen het Verkeer berdt/ ende den ander het Croes spel hy de handt ende leyden een Botse / soo dat mijn Kozijn seyde/ dat hy daer niet licht weder meent te komen/ oft hy moest weten dat het niet de koopmanschap beter stont. Gaerg. Wel wat salt dan wesen/ oft werden. Waerm. Een jeder naer zijn Ambacht / ofte Peeringhe ende Vocatie / de Peeringhen sullen meene ick dock mi goet werden / alsoe men anders niet dan op de Bloemen ghedacht heeft

soo isser veel wercks versupint / soo dat ick hoope dat het wel gaen
 sal / ende men sal oock beter op Godt dencken / want by de Floristen
 was gheen onderschept / oft sy van den nacht dach maectten / ofte
 van den dach nacht / ende wercken dach van den Sondach / ende
 weder ter contrarije alle tijden was by haer eben eens / hoe soude
 dees kroopmanschap kunnen gheseghent werden: Peen / een jeder
 aen zijn werck / de Weber naer zijn Ghetouw / den Trecker naer zijn
 Baes / den Lint-wercker ende Twijnder naer zijn Molen / den Bac-
 ker naer zijn Croch / den Snijder naer zijn Tafel / den Schoen-mac-
 ker naer zijn Elsen / den Smit naer zijn Ambeelt / den Boer naer zijn
 Ploegh / den Chumman naer zijn Schop ende Spade / den Doer-
 man naer zijn Waghen / den Schipper naer zijn Schuyt / den Brie-
 dragher passe op zijn Brieven / den Student passe op zijn Boeckten /
 ende laet de Drouweus / Meysens / op haer Huys houdinghe / Papen
 ende Speldewercken passen / soo sy dit doen soo sal het wel gaen ende
 behelen de reste Gode / soo sy hem byessen by sal haer Werck wel se-
 ghenen. Gaerg. Ick moet lachen met u / ghy wiltse allegader we-
 der aent werck hebben / ende weetse op een rijt op te leesen. Waerm.
 Iae het moet soo wesen / anders sie ick niet wat werden / want de
 hinderen langhes de Straet singhender Deuntjes van / derhalven
 hoe eer ghekeert hoe beter / het is beter by tijds upt ghescheyden in
 eeren dan naederhandt met schande : Wel ick wil u goeden avondt
 segghen. Gaerg. Ick soude u wel langher houden / dan ick moet
 naer het Collegie eens gaen. Waerm. Wel goeden abont / ende be-
 dancke u van u schencken. Gaerg. Goeden abont. Anneken, siet
 naer de Deur ick gae naer het Collegie / ende seght mijn Drouw' dat
 ick t'abont vzoegh te Huys komen sal.

Naer-reden.

B Eminde Leeser: Niemandt der Liefhebberen der
 Bloemen / ofte der Hoben / sullen haer believen aen te
 trecken het ghene hier voozen van de Floristen in het ghe-
 meen is ghesepdt / want Waermondt heeft niet willen be-
 straffen dese / welke liever souden hebben datmen de
 Bloemen koecht ende betaelde terwyl sy in wesen zijn / ende niemandt
 bedyoghen werde / maer die welke nu ter tijdt de naem van Floristen
 vocren / ende in der daet gheen Liefhebbers van Bloemen maer van
 het Ghelt zijn / ende nu terwyl de Bloemen niet en bloeyen verkoo-
 pen teghens de naeture der Bloemen / want men heeft ghesien een
 Vice Roy, Gouda, Roosjen, op dat ick niet meer en noemie / welke qua-
 lijck een dobbele coleur verstreecten / ende nu als de schoonste in een
 prijs verkocht werden / oock dooz listighe (op dat ick niet segghe val-
 sche) practijcken / haer selven als met een ruck soecken te verriecken /
 ende het Ghelt der welhebbende van haer te krijghen / niet denckende
 op het Latijns spreck-woort Quod cito fit, cito perit, dat is / dat haest
 komt / haest vergaet / ende men siet dat de ronsende Dlieghen nauwe-
 lijck ter halverweghen van een Boom komen / ofte worden van een
 Dusch / ofte Spreeu ghevanghen / ofte in een Spinneweb verstrickt /
 daer den langhsamen Stecke tot in het opperste des Booms stijghet /
 waerom oock de Fransman / Avec le temps, schrijft: Soo dat het beele
 wel mochte gaen ghelijck men seght / dat een secker Karreman ko-
 mende langhs een Dyck rijden ende den avont hem overviel / vzaeg-
 de een Hupsman die hem ontmoete / oft hy noch wel voozt stanten der
 Poozten binnen de Stad soude kunnen rijden / de Hupsman hem ant-
 woorde / soo ghy saechtlijck rijdt soo sult ghy wel binnen komen / de
 Karreman dacht dat de Hupsman niet hem ghechte ende gaf de
 Paerden de Sweep / maer dooz de quade slaghen van de wegh ende
 dooz harde aendryven van zijn Paerden is de Karre ghebroochen /
 soo dat de Karreman moest onderweghen ende bukten blijven / het
 welck met deses harde loopers oock wel mochte ghebeuren. Ende
 wat listen ende middelen ghebruyckt zijn gheworden om de Bloemen
 te doen rijssen / is qualijck te beschrijven / doch men heeft ghesien dat
 eenighe hebben eerst groote partijen opghekoecht in alle Collegien /
 daer naer ghebracght / selven eerst dan eenighe wel weder duer in-
 ghekoecht / al souden sy oock niet haer Medestanders malkanderen
 daer

daer ober verstaen hebben / ende onder den anderen de Hoopen ghe-
 grint ende het Goet op een rijfende Mart ghebacht / waer ober ghe-
 komen is dat eenich Goet soo hoogh is gheloopen / dat van een / ofte
 twee Gulden hondert / somtijds meerder ende al te mets minde
 gheworden is / ende noch apparentelijck meerder soude gheworden
 hebben / ten waer een subijte veranderinghe / nock eenighe daer doo
 soo Broodt-broncken zijn gheworden / dat Luyden die nauelijcks
 nochte in haers Daders / nochte in haer eyghen Dups Scherp-bier
 ende Boeckende Weelen Bijt krijghen konden / mit niet wisten hoe
 sy haer aenstellen souden / want Wijn was haer nauelijcks ghenock /
 men most Vin Brule, ofte met Supcher daer in / ofte Spantsc Wijn /
 een Hoetje ghelaerst / ghespoort ofte andere delicateffe hebben / al-
 soo dat maet noch reghel te vinden is gheweest / noch in koopvinghen /
 ende verkoopvinghen / ende sint de laetste plantinghe / welcke in Octo-
 ber is / woegher ofte laeter / soo heeft men eerst de Planten beginnen
 te verkoopen / (welcke tot de Schoysinghe van koopen soo veel zijn
 gheweest / datmen meent dat in een Stadt van Hollandc, meerder
 dan thien Millioen Guldens aen Bloemen zijn verhandelt /) ende
 die heel hoogh ghebacht / op dat ick dan wpt veele een wepnich seg-
 ghe / ende ghelijck men wpt de klau den Teu kent : Soo ist dat een
 Plant van Gheel ende Root van Leyden van 515. Afsen / heeft de eerste
 Planter verkocht 46. guldens / is daer naer verkocht 550. guldens /
 een Gouda van 4. Afsen / eerst om 20. guldens / daer naer 225. guldens /
 een Admirael de Man van 130. Afsen / eerst om 15. guldens / daer naer
 175. guldens / Generalissimo van 10. Afsen / eerst 95. guldens / daer
 naer 900. guldens / ende soo andere Planten naer advenant / dat
 dierde een Maet ofte ses Weecken langhe. Doen begon men
 men Dupsent Afsen / ende Pont Goet : Een Pont Gheele Croonen,
 hochtmen eerst om twintich / ofte vier ende twintich guldens / bin-
 nen een Maent tijds twaelf Hondert guldens ende noch meerder /
 een Pont Switlers, eerst om 60. guldens / daer naer 1800. ende noch
 meerder / een Pont Witte Croonen, eerst 125. guldens / daer naer
 3600. guldens / 1000. Afsen Admirael de Mans, eerst om 90 guldens /
 daer naer 800. guldens / 1000. Afsen Scipio, eerst om 800. guldens /
 daer naer 2200. guldens / 1000. Afsen Vice Roy, eerst 3000. guldens /
 daer naer 6700. guldens / 1000. Afsen Coorenaerts, eerst 60. guldens /
 daer naer 450. guldens / Audenaerden 1000. Afsen / eerst 70. guldens /
 daer naer 600. guldens / Centen 1000. Afsen / eerst 40. guldens / daer

naer 350. guldens / Gheel ende Koot van Leyden 1000. **Wien/ eerste**
 100. guldens / daer naer 750. guldens. **Een Dorn Goliats, Rijswijk-**
 kers, ende Ghebiefde van Corenaerts, Rattebeten, **welcke men eerst**
wepnich achteden/ zijn om groot Ghelt verkocht : De Goliats voor
 700. guldens / Rijswijkers 800. guldens / Ghebiefde Corenaerts
 250. guldens / Rattebeten voor 300. guldens / **sonna al wat de**
naem van Tulpa hadde wierde verkocht. **Jae het is soo werde ghe-**
komen/ het Goet twelck men met manden vol uytgheroept ende op
de Mis-hoopen placht te brenghen nu mede groot Ghelt golden:
Als Dubbele Coleuren vroeghe tot 150. guldens / Laete tot 40. ende
50. guldens / Jae Enckele Couleuren begonden mede Ghelt te ghel-
den ende met 1000. Wien opghebept/ alles was Gelt waert ende soo
courant/ dat by naest al het gheen men begheerde daer vooren konde
bekomen ende ghekrighen. Ende dit noch al met beloften ende
 Briecken alsoo de Wollen inde Kerde waren/ alsoo dat het soo ver-
 de gheloopen soude hebben / **indien dit voortganch ghehad hadde/**
dat de betalinghe voortaan met Bloemen als op eenige plaetsen van
Oost Indien met Voorenkens soude gheschiet hebben/ ende veele be-
talinghe daer al mede ghedaen werde / hoe schadelijck voor de com-
mercie dat soude zijn / behoeve niet te seggen. **Oock datmen jonghe**
Lieden ende kinderen tot dees koopmanschap ende inde Collegien
aenboerde / is schandelijck ende niet wel betamelijck / alsoo de
Bloemen wel overtreffen alle Paerlen ende Ghestenten/ jae alle de
kostelijckheit daer Salamon in zijn eckelijckheit mede besleedet is ghe-
weest / soo en zijnse nocht ons niet nodich / ende moeten allene hant
overschietende betaelt werden / maer behoortmen voor al soziche te
dragen/ dat de kinderen ende jonghe Lieden in alle goede manieren/
wetenschappen ende kunsten souden mogen ghestileert ende gheleert
werden/ op dat ghelijck een secker Roomsche Raets Dyon haer ko-
selijcke Julwelen ende Cleynodien toonde aen een ander Raets-
Dyon ghenaeamt Cornelia, haer antwoorde dat si noch beter hadde/
waer ober si besierich was de self de te sien / hiel niet haer praet be-
ander op/ tot dat haer wel ghenamierde ende geoeffende kinderen te
huys ghekomen waren / ende seyde / siet daer mijn Julwelen / wy
dan oock soo/ op dat de Landen ende Steden moghen naermaels
goede Duchten daer af trecken.